

Elena Barbiriková
Katarína Kretová
Alena Robotková

Přístup orientovaný na úkoly

Poděkování: Naše nehynoucí vděčnost patří profesorovi Ronovi Rooneymu z University of Minnesota, který nám laskavě poskytl materiál na tuto prezentaci.

Klient: Sam Baker je 48 – ročný rozvedený muž. Žije sám v malom byte. Príjmy mu pokrývajú minimálne výdavky, konkr. jedlo a osobné potreby. Je v dobrom zdravotnom stave. Slúžil dva roky vo Vietname. Trpí chronickou paranoidnou schizofréniou. Raz týždenne sa stretáva s matkou, s ktorou chodíva na vychádzku a na obed; dáva mu vreckové 25 doláčov. Väčšinu času trávi pozeraním televízie, počúvaním hudby a rozhovormi s bytosťami, ktoré sú súčasťou jeho sluchových halucinácií.

Je dobrovolným klientom Intensive Psychiatric Community Care, čo je program organizovaný Veterans Medical Center in Minneapolis. V rámci neho má dvoch case managerov, jeden ho berie do banky a drogérie a druhý mu poskytuje poradenstvo doma.

Pre úkolově orientovaný přístup bol vybraný praktikantkou v danej inštitúcii.

Príprava: V prípravnej fáze je potrebné uistiť sa, že klient pristupuje k programu dobrovoľne. V tomto prípade Samovi sociálna pracovníčka ozrejmila, že bol vybraný pre demonštračný projekt v oblasti úkolově orientovaného prístupu. Sam vyjadril potešenie, že sa môže zúčastniť tohoto demo-projektu. Bol teda pre spoluprácu pozitívne naladený.

Explorace problému: V tejto fáze ide o vyjasňovanie klientových záujmov, ich definovanie a zoradenie podľa významnosti. Sam bol najprv požiadaný aby vytvoril škálu svojich pocitov a opísal ich vlastnými slovami. Zoradil ich pod body -5 až 0, pričom -5 znamená agóniu (tzn. Sam je len schopný ležať vo svojej posteli a stonať) a 0 znamená cítiť sa dobre (tzn. telefonovať ľuďom, robiť mnoho vecí and pracovať ako aktivista pre Green Peace). Podľa škály hodnotil svoje stavy za uplynulý týždeň. Ukázalo sa, že 60% času sa cítil

na -4 (može sedieť, ale okrem toho už len fajčiť), 20% času hodnotil na -5 a zvyšných 20% sa cítil na -3 (mohol pozerat' TV, počúvať hudbu a ísť na čerstvý vzduch).

Ako kľúčový problém bol definovaný fakt, že väčšinu času sa Sam cíti príliš zle na to, aby mohol hrať na gitare, čítať, stretávať ľudí, chodiť do galérií, praktikovať yogu a Kung fu.

Dohoda o cieľoch: V tejto fáze sa sociálny pracovník s klientom snažia ujednotiť na žiadaných cieľoch. V tomto prípade sa dohodli, že Samovým cieľom bude cítiť sa aspoň 10 hodín týždenne dosť dobre na to, aby bol schopný hrať na gitare, zúčastňovať sa aktivít, kde môže stretnúť ďalších ľudí, byť schopný jazdiť autobusom, chodiť na prechádzky, do galérií a čítať si.

Formulace úkolů: V tejto fáze sú formulované úlohy pre klientsku aj sociálneho pracovníka, ktoré majú byť prostriedkom k dosiahnutiu vytýčeného cieľa.

Tabuľka č. 1: Popis úloh klienta a sociálnej pracovníčky v opisovanom príklade.

<u>Client's Tasks</u>	<u>Workers Tasks</u>
1. Sam will do his Kung Fu 4 x/wk for 15 minutes each time.	Tawny will take Sam to the Walker Art Museum if the angels tell him it is okay to do so. She will check to see if Same can get in free
2. Sam will get outside for 15 minutes 2X/day	Tawny will continue to monitor Sam's progress in increasing his sense of wellness and activity level. She will encourage him in his efforts. She will provide a visual graph of his progress on 12.8.
3. Sam will attempt to increase his activity level even when he does not feel well.	Tawny will take Sam to a community drop in center for lunch.
4. Sam will communicate to angels his desire to increase his activity level.	Tawny will not listen to angels channeled through Sam unless Sam believes he needs her to advocate for him.
Sam will record in his notebook when he suffers and when he feels better than a (-3)	

Plnění úkolů: Sociálny pracovník spolu s klientom kontrolujú ako úspešne sa im darí plniť stanovené úlohy. Sociálny pracovník podporuje a motivuje klienta k ďalšej snahe.

Sam väčšinu zadaných úloh splnil, pokiaľ sa mu to nepodarilo, snažila sa sociálna pracovníčka zmeniť úlohy tak, aby boli provediteľné. Napríklad, Sam cvičil Kung fu len 2krát za týždeň, miesto 4krát, lebo priestor v byte sa mu zdal pri cvičení frustrujúci. Zvyšné dve

cvičenia nahradili do budúcnosti vychádzkami na čerstvom vzduchu, aby bola úloha pre Sama splniteľná.

Za pomoci sociálnej pracovníčky a Samových anjelov, ktorí majú naňho veľký vplyv pri rozhodovaní, dokázal Sam väčšinu úloh splniť.

Terminace: Ide o zakončení pomáhajúceho vzťahu medzi klientom a sociálnym pracovníkom. V jej priebehu sa vyhodnocuje či a ako bolo úsilie úspešné.

Výsledky, ktoré Sam zaznamenal, boli pozitívne, predovšetkým častejšie sa vyskytujúci stav pohody, signifikantné zvýšenie úrovne aktivity. Na programe Sam nenašiel žiadne negatívne stránky a za najpozitívnejšiu hodnotí, že mu pomohol žiť aktívnejšie.

Záver: Úkolově orientovaný prístup sa javí ako prakticky využiteľný v sociálnej práci. Jeho výhodou je časová nenáročnosť, efektivita a zameranosť na najpálčivejšie problémy klienta. Za zmienku stojí porovnanie tohoto prístupu s výsledkami Samovej spolupráce s dvoma case managermi, ktorých sme spomínali pri popise klienta, ktorí za celú dobu svojej posobnosti nedokázali zvýšiť úroveň Samovej životnej aktivity.